

• Niyazi Şimşek •

Düşünme Becerilerini Geliştirme

> Genel Yetenek <

Bilsem
Sınavlarına
Hazırlık

1. Sınıf

Çoklu Zekâ
Uygulamaları

Analitik
Düşünme

Soyut
Kavram
Becerisi

Kodlama



Yayın Yönetmeni

Nihan HAYAR

Yayına Hazırlayan

Niyazi ŞİMŞEK

Editör

Meltem TUNÇ

Proje Danışmanı

Buket MORALAR ŞİMŞEK

Eski Turgut Özal Cad. No: 22/101 - 34490

Başakşehir / İSTANBUL

Telefon: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

Yayıncı Sertifika No: 49697

Baskı - Mücellit

Aykut Basım

Matbaa Sertifika No: 45732

Bu eserin yayım hakkı; Okyanus Basım Yayın Tic. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz, kısmen de olsa yayımlanamaz.

ISBN 978 - 625 - 65370 - 2 - 6

ROBOTİK KODLAMA

1. Sınıf



İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1 - SÖZEL YETENEK

Bölüm 1.1 Benzerlik / Farklılık	9
Bölüm 1.2 Sıralama / Örüntü	27
Bölüm 1.3 Gruplandırma / Eşleştirme.....	44
Bölüm 1.4 Sözcük ve Cümle Düzeyinde Örnekler.....	58
Bölüm 1.5 Kodlama / Şifreleme	64

BÖLÜM 2 - SAYISAL YETENEK

Bölüm 2.1 Benzerlik / Farklılık	73
Bölüm 2.2 Sıralama / Örüntü	83
Bölüm 2.3 Gruplandırma / Eşleştirme	91

BÖLÜM 3 - ŞEKİL YETENEĞİ

Bölüm 3.1 Benzerlik / Farklılık	105
Bölüm 3.2 Sıralama / Örüntü	115
Bölüm 3.3 Gruplandırma / Eşleştirme.....	124
Bölüm 3.4 Tasarlama	133

KARMA TESTLER

Karma Test 1.....	141
Karma Test 2.....	146
Karma Test 3.....	150

ETKİNLİKLER.....	154
------------------	-----

CEVAP ANAHTARI	157
----------------------	-----

KAYNAKÇA	160
----------------	-----

ÖN SÖZ

Bu kitap, “MEB İlköğretim Düşünme Becerileri Dersi (1-8 Sınıflar) Öğretim Programı” dikkate alınarak hazırlanmıştır. Program; **“Benzerlikler ve Farklılıklar, Serilemeler (Sıralama), Sınıflamalar, Analojiler (Benzeşim) ve Uzamsal İlişkiler”** olmak üzere beş temel modülden oluşmaktadır. Aynı programda, “Eğitimin her kademesinde öğrencilere zekâ ve yetenekleri doğrultusunda düşünme becerileri kazandırılmalıdır.” ifadesi yer almaktadır.

Elinizdeki kitap, adı geçen öğretim programının hedefleri doğrultusunda, öğrencilere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Programda sözü edilen temel beceri alanlarını ve tüm etkinlik örneklerini kapsayan uygulamalara kitapta yer verilmiştir.

Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi uygulamaları, çocukların eğitim-öğretim yaşantısına hangi alanda devam edecekleri konusunda önemli ipuçları verir. Çocukların yetenekli oldukları alanda daha hızlı ilerledikleri bilinmektedir. Yetenekli olduğu alanın önceden belirlenmesi çocuğun geleceği açısından önemlidir.

1. Sözel Yetenek:

- a)** Görsellerle oluşturulan soru ve açıklamaları,
- b)** Harf, hece, sözcük ve cümlelerle yapılan soru ve açıklamaları,
- c)** Kodlama / şifreleme ile ilgili soru ve açıklamaları kapsar.

2. Sayısal Yetenek:

Rakam, sayı ve simgelerle oluşturulan soru ve açıklamaları kapsar.

3. Şekil Yeteneği:

Ağırlıklı olarak simgeler, çizgiler, iki boyutlu şekillerle yapılan soru ve açıklamaları kapsar.

Elinizdeki kitapta, “Benzerlik ve Farklılık, Sıralama (Örüntü), Sınıflandırma, Kodlama/Şifreleme ve Tasarlama” bölümleri ele alınmıştır. Bu bölümlerle ilgili örnek soru ve açıklamalar yanında, konu değerlendirme testleri verilmiştir. Ayrıca üç adet karma test düzenlenmiştir.

Öneriler:

- Genel Yetenek soruları Türkçe, matematik ve geometri dersinde her zaman karşılaştığımız sorulara göre bazı farklılıklar gösterir. Soru ilk bakışta zor ve karmaşık görünebilir. Dikkatle bakıldığında çözüm için gerekli olan ipuçlarının soru içinde verilmiş olduğu görülecektir.

- Kısa sürede çözümleyemediğiniz sorular olacaktır. Farklı düşünce ve çözüm yolları deneyerek ipuçlarına ulaşabilirsiniz. Yardım almak için örnek sorularda verilen açıklamaları dikkatle inceleyiniz.

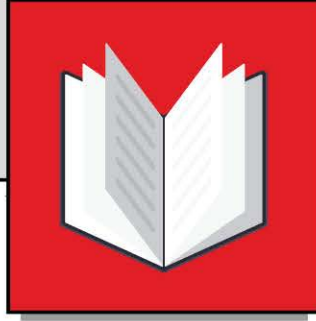
- Soru türü değiştikçe çözüm yolları da değişecektir. Bu nedenle sorunun dayandığı temel mantığa ulaşmanız önemlidir.

- Soruların kolaylık/zorluk dereceleri konusunda esnek davranılmıştır. Çok kolay sorular olduğu gibi zorluk derecesi yüksek sayılabilecek sorulara da yer verilmiştir.

- Bir öğrencinin, düşünme becerilerinin bütün alanlarında üstün başarı göstermesi beklenmemelidir. Kimi öğrenciler sözel, kimi öğrenciler sayısal, kimileri de şekil yeteneği alanında daha başarılı olabilir.

Başarılarınızın sürekli olmasını dilerim.

Niyazi ŞİMŞEK



Sözel Yetenek

Bölüm 1.1

Benzerlik / Farklılık

A- GÖRSELLERİ İLİŞKİLENDİRME

- Verilen görselleri dikkatle inceleyiniz.
- Görseller arasında anlam yönünden benzerlik ilişkisi kurunuz.
- Görseller arasında anlam yönünden farklılık ilişkisi kurunuz.
- Kurduğunuz ilişkiye dayanarak doğru seçeneği işaretleyiniz.



1. Örnek



?

Solda verilen varlıklar arasında bir ilişki vardır. Benzer ilişkinin sağda olması için "?" yerine hangisi gelmelidir?



A)



B)



C)

Çözüm

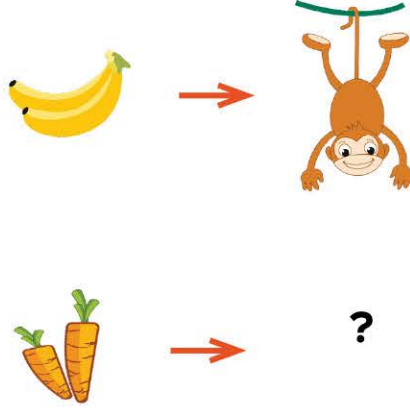
Ayakkabı, ayağımıza giydiğimiz bir giysidir. **ŞAPKA** da **başımıza** giydiğimiz giysidir.

YANIT B

Benzerlik / Farklılık



2. Örnek



Üstteki varlıklar arasında bir ilişki vardır. Benzer ilişkinin altta olması için "?" yerine hangisi gelmelidir?



A)



B)



C)

Çözüm

Maymunun en çok sevdiği yiyecek **muzdur**. Buna benzer ilişki **havuç** ile **TAVŞAN** arasında kurulabilir. Tavşanların en çok sevdiği yiyecek havuçtur.

YANIT C

Benzerlik / Farklılık



3. Örnek



Verilen nesne ile **yakın ilişkisi olan** aşağıdakilerden hangisidir?



A)



B)



C)

Çözüm

Kütüphane, raflardan oluşur. Kütüphane, içinde kitapların olduğu mobilya ya da yerdir. Bu açıklamaya göre **kütüphane** ile yakın ilişki içinde olan **KİTAP**tır.

YANIT C

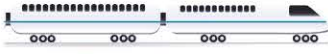
Benzerlik / Farklılık



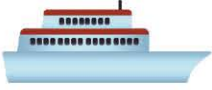
4. Örnek

Aşağıda verilenlerden hangisi diğer **ikisinden farklıdır**?

A)



B)



C)



Çözüm

Gemi ve tren, insan ya da eşya taşıyan taşıtlardır. **KAPTAN** ise uçak ve gemi gibi taşıtları kullanabilen **insandır**. Diğer ikisinden farklıdır.

YANIT C

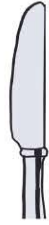


Değerlendirme Testi - 1

1-8. sorular için açıklama:

Sol tarafta verilen iki varlık arasında bir ilişki vardır. **Benzer ilişkinin sağdaki iki varlık arasında olması isteniyor. "?"** yerine hangisi getirilmelidir?

1.



A)



B)



C)

2.



A)



B)

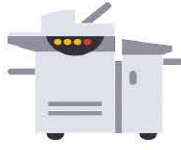


C)



Değerlendirme Testi - 1

3.

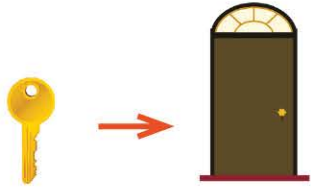


A)

B)

C)

4.

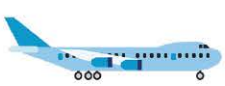
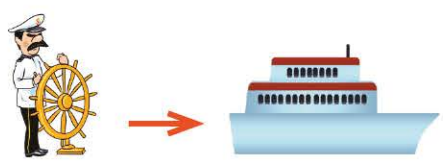


A)

B)

C)

5.



A)

B)

C)

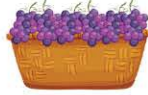


Değerlendirme Testi - 1

6.



A)



B)



C)

7.



A)

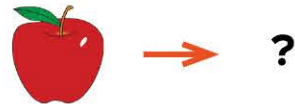


B)



C)

8.



A)



B)



C)



Değerlendirme Testi - 1

9-12. sorular için açıklama:

Her soruda üç ayrı varlık vardır. Varlıklardan biri **en az bir yönüyle** diğerlerinden farklıdır. Farklı olan varlığı işaretleyiniz.

9.



A)



B)



C)

10.



A)



B)



C)

11.



A)



B)



C)

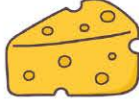


Değerlendirme Testi - 1

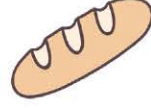
12.



A)



B)



C)

13-16. sorular için açıklama:

Verilen nesne ile yakın ilişki içinde olan nesneyi işaretleyiniz.

13.



A)



B)

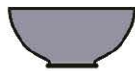


C)

14.



A)



B)

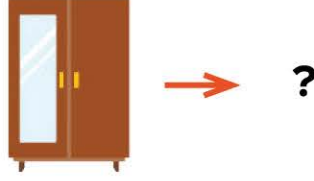


C)



Değerlendirme Testi - 1

15.



A)



B)



C)

16.



A)



B)



C)

Bölüm 1.1

Benzerlik / Farklılık

B- KAVRAMLARI İLİŞKİLENDİRME

- Verilen sözcükleri dikkatle inceleyiniz. Sözcükler arasında anlamları yönünden benzerlik ilişkileri kurunuz.
- Sözcükler arasında yazılışları yönünden benzerlik ilişkileri kurunuz.
- Varlıkların benzer ve farklı yönlerini karşılaştırınız.
- Bir grup sözcük içinden farklı olanı belirleyiniz.
- Verilen örnekleri inceleyiniz. Sonra test sorularını ve etkinlikleri yapınız.



1. Örnek

Yazılışlarına göre aşağıdaki sözcüklerden hangisi **diğer ikisinden** farklıdır?

A) TUT

B) UYU

C) SUS

Çözüm

Tek heceli olan TUT ve SUS sözcüklerinin ortasında **U** ünlüsü vardır.

UYU sözcüğü iki hecelidir. Başında ve sonunda **U** vardır.

YANIT B

Benzerlik / Farklılık



2. Örnek

SU - BARDAK

Verilen iki sözcük arasındaki ilişkinin benzeri hangisinde vardır?

- A) YEMEK - TABAK
- B) ÇORBA - ÇATAL
- C) KAŞIK - TENCERE

Çözüm

BARDAK, su içmek için kullanılan küçük kaptır.
Benzer olarak **TABAK**, içinde **YEMEK** yenilen kaptır.

YANIT A



3. Örnek

EL için **ELDİVEN** ne ise **AYAK** için de odur.
Cümlede noktalı yere hangi sözcük gelmelidir?

- A) YÜN
- B) PANTOLON
- C) ÇORAP

Çözüm

ELDİVEN, ELE giyilen giysidir.
Benzer olarak ÇORAP da AYAĞA giyilen giysidir.
Noktalı yere **ÇORAP** sözcüğü gelmelidir.

YANIT C

Benzerlik / Farklılık



4. Örnek

GÖZ ↔ GÖRME
KULAK ↔ İŞİTME

Verilenlerle benzerlik gösteren iki sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) BURUN ↔ KOKLAMA
B) EL ↔ PARMAK
C) DİL ↔ ÇİĞNEMEK

Çözüm

Gözümüzle görür, kulağımızla işitiriz. Benzer olarak **burnumuzla koklarız.**

YANIT A



5. Örnek

ELMA - ARMUT - KAYISI - AĞAÇ - KİRAZ

Yukarıdaki beş sözcükten dördü benzer, biri farklıdır. Farklı olan sözcük hangisidir?

- A) ELMA B) KAYISI C) AĞAÇ

Çözüm

“Elma, armut, kayısı, kiraz” meyve adıdır. **AĞAÇ meyve adı değildir** ve diğerlerinden farklıdır.

YANIT C



Değerlendirme Testi - 2

1. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi **YUMURTA** sözcüğü ile yakından ilgilidir?

A) TAVUK

B) KEDİ

C) İNEK

2. **SÜT** sözcüğü aşağıdakilerden hangisi ile ilgili **değildir**?

A) İNEK

B) KOYUN

C) KUŞ

3. **KAR** ile **SOĞUK** arasında bir ilişki vardır. Bu ilişkinin benzerini **ATEŞ** ile hangisi arasında kurabilirsiniz?

A) ODUN

B) KÖMÜR

C) SICAK

4. **BAL** ile **TATLI** arasında bir ilişki vardır. Bu ilişkinin benzerini **LİMON** ile hangisi arasında kurabilirsiniz?

A) EKŞİ

B) SARI

C) MEYVE



Değerlendirme Testi - 2

5. Aşağıda eşleştirilen sözcüklerden hangisi **diğer ikisinden farklıdır**?

- A) LAHANA - SEBZE
- B) KİRAZ - MEYVE
- C) UN - EKMEK

6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi **diğer ikisinden farklıdır**?

- A) İSPANAK
- B) ŞEFTALİ
- C) LAHANA

7. **SAYI** → **RAKAM**
SÖZCÜK → ?

Üst satırdaki iki sözcük arasında bir ilişki vardır. Benzer ilişki **SÖZCÜK** ile hangisi arasında vardır?

- A) HECE
- B) HARF
- C) YAZI

8. Aşağıdakilerden hangisi **sert kabuklu meyvedir**?

- A) CEVİZ
- B) PORTAKAL
- C) ERİK



Değerlendirme Testi - 2

9. **GÜLMEK** ile **AĞLAMAK** arasındaki ilişkinin benzeri hangisinde vardır?

- A) ÜZÜLMEK - AĞLAMAK
- B) ÇALIŞMAK - BAŞARMAK
- C) ÇİRKİN - GÜZEL

10. Hangi sözcüğün yazılışı **diğer ikisinden farklıdır**?

- A) SAAT
- B) ARSA
- C) AYNA

11. **UN** ile **EKMEK** arasındaki ilişkinin benzeri hangisinde vardır?

- A) KİBRİT - ATEŞ
- B) PİRİNÇ - PİLAV
- C) MEYVE - AĞAÇ

12. **SÜT - YOĞURT** arasında bir ilişki vardır. Bu ilişkinin benzeri **DOMATES** ile hangisi arasında vardır?

- A) SEBZE
- B) SALÇA
- C) YEMEK



Yazılışları benzer olan sözcükleri eşleştiriniz.

Para

İri

Ara

Ekle

Asla

Mart

Kurt

Duru

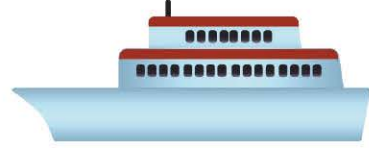
kir

bel



Sözcüklerle resimler arasında ilişki kurarak eşleştiriniz.

pilot



kiraz



göz



kaptan

bilgisayar





Tabloda bulunan zıt anlamlı sözcükleri aynı renge boyayınız.

ileri	kara	yakın
uzak	sıcak	beyaz
soğuk	geri	

Bölüm 1.2

Sıralama / Örüntü

A- GÖRSELLERİ SIRALAMA / ÖRÜNTÜ

- Görsellerle oluşturulan örüntüyü (diziyi) dikkatle inceleyiniz.
- Örüntünün kuralını bulmaya çalışınız.
- Kuralı belirleyiniz. Ardından örüntüde yer alması gereken varlığı işaretleyiniz.



1. Örnek



?

Hayvanlar, isimlerinin baş harflerine göre alfabetik sıralanmıştır. Sıra aşağıdakilerden hangisi ile devam etmelidir?



A)



B)



C)

Çözüm

Hayvanların baş harf sıralanışı **D - F - İ**'dir. Diziyi izleyecek hayvan adının baş harfi "İ"den sonra gelmelidir. Sadece **koyunun** baş harfi "**K**", "**İ**" den sonra gelir.

YANIT A

Sıralama / Örüntü



2. Örnek



Hayvanları kapladığı yere göre küçükten büyüğe doğru sıralayınız. Hangisi sıranın **sonunda** yer alır?



A)



B)



C)

Çözüm

Verilen hayvanlar içinde en iri olan fildir. Büyüklüklerine göre, **fare - köpek - aslan - fil** biçiminde sıralanmalıdırlar.

YANIT C



Değerlendirme Testi - 3

1.



Yukarıdaki **örüntünün kuralı** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 sarı, 1 kırmızı, 1 mavi
- B) 1 sarı, 1 kırmızı, 2 mavi
- C) 1 sarı, 2 kırmızı, 2 mavi

2.



Yukarıdaki örüntüde **"?"** yerine hangisi gelmelidir?



A)



B)

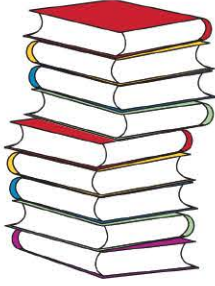


C)



Değerlendirme Testi - 3

3.



?

Yukarıdaki diziyi aşağıdakilerden hangisi izlemelidir?



A)



B)



C)

4.



?



Yukarıdaki örüntüde "?" yerine hangisi gelmelidir?



A)



B)

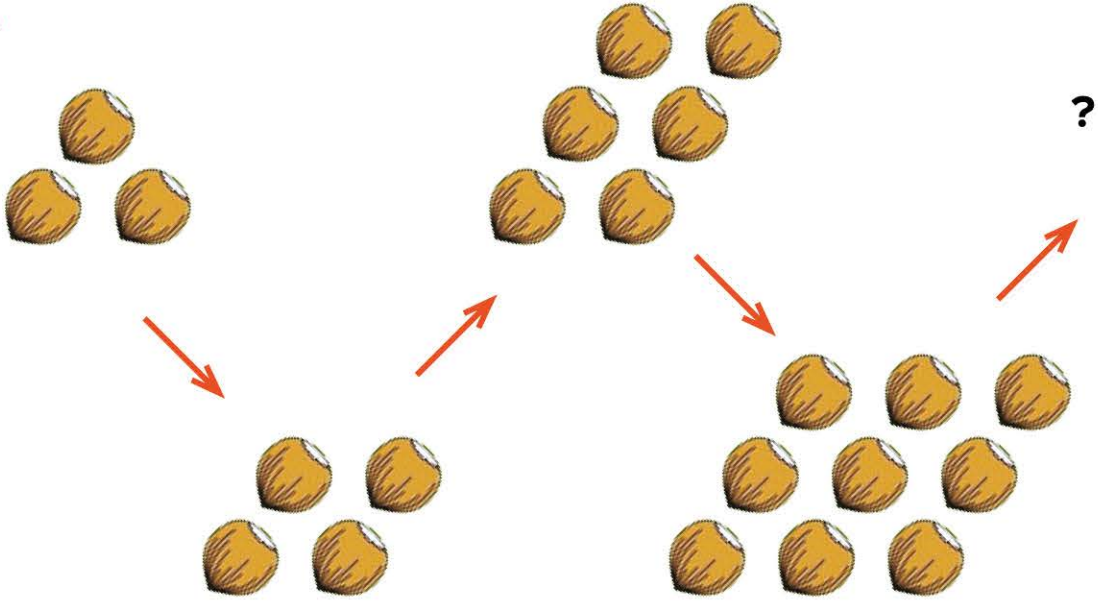


C)



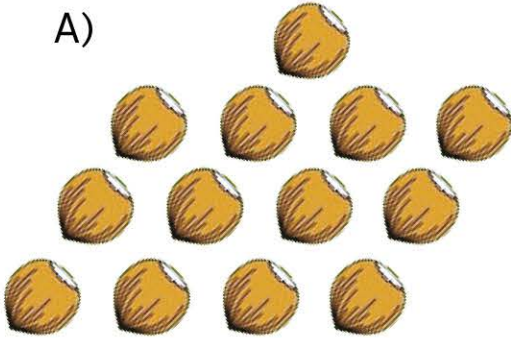
Değerlendirme Testi - 3

5.

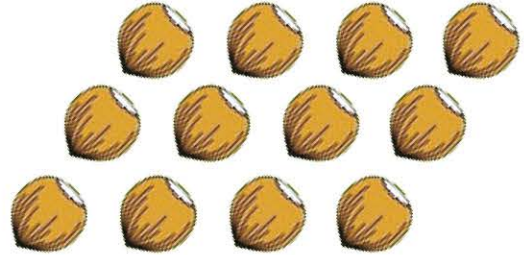


Yukarıdaki diziyi aşağıdakilerden hangisi izlemelidir?

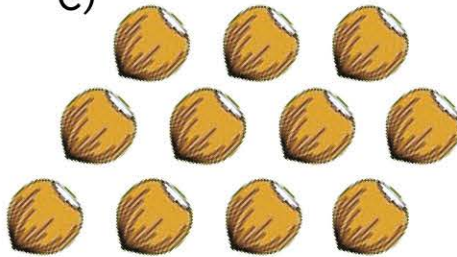
A)



B)



C)





Değerlendirme Testi - 3

6.



Yukarıdaki **diziyi bozan** varlık hangisidir?



A)

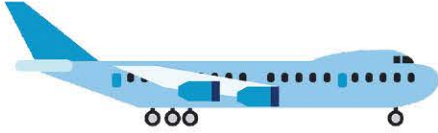


B)



C)

7.



Hangi görsel diğerlerine göre **üsttedir**?



A) uçak

B) bulut

C) paraşüt

